

Moguć povratak bonskih ovlasti ili kažnjavanje političara

B. A.

01/10/2013 09:49:00

Fuele i Sorensen / arhiv

SARAJEVO – Ukoliko političari iz Bosne i Hercegovine ne ponude rješenja koja bi bila u skladu sa onim što od njih traži Evropska unija, ali i građani, Brisel bi mogao nametnuti dodatne sankcije. Jedna od njih, kazao je u razgovoru za Anadolu Agency (AA) Jelko Kacin, mogla bi biti i vraćanje „bonskih ovlasti“, koje daju skoro pa neograničenu moć Uredu visokog predstavnika.

"Lideri BiH su do sada propustili toliko prilika da postignu dogovor oko najosnovnijih pitanja, kao što je sprovedba presude Evropskog suda za ljudska prava u vezi presude u predmetu Sejdić-Finci, da nikoga ne bi iznenadilo da do dogovora ne dođe ni ovaj put. To nam govori o tome da je zbog građana – koji su najveći gubitnici u ovom procesu – potrebno promeniti pristup koji trenutno imamo ovde u Briselu prema problemu BiH“,

kazae Kacin, koji je izvijetilac Evropskog parlamenta za BiH, Albaniju, Crnu Goru, Srbiju i Kosovo.

Direktorica Direkcije za evropske integracije BiH Nevenka Savić, pojasnila je zapravo koji su to zahtjevi iz Brisela prema BiH.

“Komesar za proširenje Štefan Füle je već najavio da su, slijedeći i zaključke Vijeća ministara inostranih poslova EU od 22. jula, jasna očekivanja od sastanka. Bosanskohercegovački lideri predstavnike Evropske unije treba da upoznaju s novim informacijama u vezi sa provedbom presude u slučaju Sejdić-Finci, kao i informacijama u vezi sa postizanjem dogovora o nekoliko ključnih stvari u procesu. Među njima su efikasan mehanizam koordinacije, Protokol na Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju s obzirom na proširenje Unije na Hrvatsku, te Strateški dokument za BiH za korištenje IPA-e u periodu 2014-2020,“ kaže Savić.

Ona pojašnjava i da je sastanak u utorak “svojevrsni dijaloški mehanizam koji je Evropska unija u junu prošle godine uvela u namjeri da, objašnjavajući metodologiju i uslove integracije u EU, doprinese postizanju dogovora o krupnim izazovima u ovom procesu”.

- Upozorenja i pesimizam -

Uoči odlaska u Brisel, EU specijalni predstavnik Peter Sorensen upozorio je ovdašnje političare, rekavši kako je ova zemlja izgubila previše vremena, dok se ostatak regiona kreće prema EU.

„Nadam se da ćemo u utorak, 1. oktobra, čuti rješenja od lidera za ključne probleme, što je neophodno da bi se put ka EU odblokirao. Lideri su ti koji prije svih moraju reći kako namjeravaju eliminisati diskriminaciju na izborima za Dom naroda i Predsjedništvo. Oni moraju reći kako će osigurati da odluke koje se tiču približavanja EU budu provedene efikasno. Oni su ti koji imaju mandat od građana da ispune ovaj zadatak,“ poručio je Sorensen.

Predstavnici nevladinog sektora koji prate proces evropskih integracija ovih dana izražavaju pesimizam da će se domaći političari vratiti iz Brisela sa bilo kakvim pozitivnim vijestima.

"Absurdno je da se uopće ovakav sastanak dešava i da EU dozvoljava da se njen kredibilitet na ovaj način urušava, nudeći sastanak za sastankom umjesto ozbiljnih upozorenja i sankcija u situaciji kada je stanje na terenu sve gore i gore", kazao je Darko Brkan, predsjednik udruženja "Zašto ne" iz Sarajeva.

Alida Vračić, direktorica think thank "Populari" u Sarajevu, također je izrazila skepsu da ovaj, kao i mnogi dosadašnji sastanci, mogu otvoriti pitanja ili ponuditi odgovore.

„Mišljenja sam da u ovoj priči o implementaciji odluke Sejdić-Finci imamo potpuno pogrešno postavljene uslove, nažalost, sa obje strane“, kazala je Vračić te dodala da grešku pravi i EU „insistirajući na pitanju provedbe odluke Evropskog suda, ali ne zato što ona nije važna, naprotiv, nego zato jer je postala stvarna prepreka za EU integracije, što se nikada nije smjelo dogoditi i čime je i EU oslabila svoj autoritet”.

"Čini se da je potpuno zanemarena snaga EU reforme koja je radila u svim drugim zemljama, a koja se može desiti jedino podnošenjem aplikacije i otpočinjanjem procesa. Budimo realni, BiH očekuje još 1.000 manjih ili većih 'Sejdić- Finci' pitanja, koja bi se morala početi

rješavati sa smislenim ciljem, a to je EU“, mišljenja je Vračić.

- Status-quo kao najteža sankcija -

Ukoliko, pak, EU lideri zaključe da nema napretka ni nakon ovog sastanka, moguće da će ponovo uslijediti sankcije. Kao i mnogo puta do sada.

Alida Vračić, pak, sumnja da će doći do bilo kakvih sankcija, te prijetnju naziva samo “modnim detaljem”.

„Najveća sankcija koja postoji jeste upravo ovo stanje - status quo - koje traje već godinama. Takođe se bojim da sankcije za bh. političare koje se spominju ovih dana u medijima, a čiji glavni inicijator je Doris Pack, nemaju mnogo efekta, jer nisu realno niti primjenjive, niti korisne. Iskustvo je pokazalo da represivne mjere u BiH ne daju rezultate, čak naprotiv, više služe u dnevno-političke svrhe“, kaže Vračić, dodajući da je jedini izlaz iz ove situacije „hitno dobiti EU aplikaciju, početi raditi na pitanjima kojih će biti na stotine i koja su jednako važna i teška“.

Nevenka Savić, pak, podsjeća da je članstvo u EU dobrovoljno.

„Svaka država sama diktira tempo pridruživanja. Ne postoje sankcije u najužem smislu te riječi. Bosni i Hercegovini je već dovoljna sankcija kašnjenje za regionom u procesu integrisanja i gubitak vremena i resursa za ispunjenje standarda koje ovaj proces podrazumijeva.“

- Niko ne želi kažnjavati građane -

Doris Pack, poslanica u Europskom parlamentu, predlaže da ne budu kažnjeni građani nego samo političari. Jedna od mjera koja može biti poduzeta, tvrdi Pack, je da se vize uvedu samo liderima.

Pack je u intervjuu za lokalne medije rekla da EU neće imati drugi izbor osim da posegne za nekom vrstom sankcija.

"Niko od nas ne želi kažnjavati građane BiH", rekla je Pack.

Kacin ne odbacuje prijedlog koji je dala Pack.

„Mjera koju predlaže Doris Pack bi političare iz BiH svrstala u rang onih iz Belorusije, što samo po sebi govori koliko duboko su se oni našli zbog svoje politike nesaradnje i opstrukcije. Tu je takođe mogućnost uskraćivanja IPA fondova, kao i povratak 'bonskim ovlašćenjima' za visokog predstavnika. Ukratko, BiH je i dalje nefunkcionalna država zbog svesnih odluka svojih lidera i to se mora promeniti pritiskom na njih", kazao je Kacin.

Dejtonski Ustav, smatra on, ne pruža adekvatan okvir za proces reformi tokom procesa priključenja EU, "ali to ne sme da bude izgovor za kontinuirani neuspjeh u pokušajima da se dođe do primene presude Sejdić-Finci".

Navodi da je čak i Albanija, koja je bila zaglavljena u političkoj pat-poziciji zbog antagonizma vlasti i opozicije, uspjela da napravi neke važne pomake koji mogu rezultirati time da postane zemlja kandidat za članstvo u EU.

"S druge strane, BiH se i dalje ponaša kao Molierov 'Umišljeni bolesnik'", zaključio je Kacin.

(AA)